

Inclusió a l'aula. Per què és important la pràctica de la docència compartida?

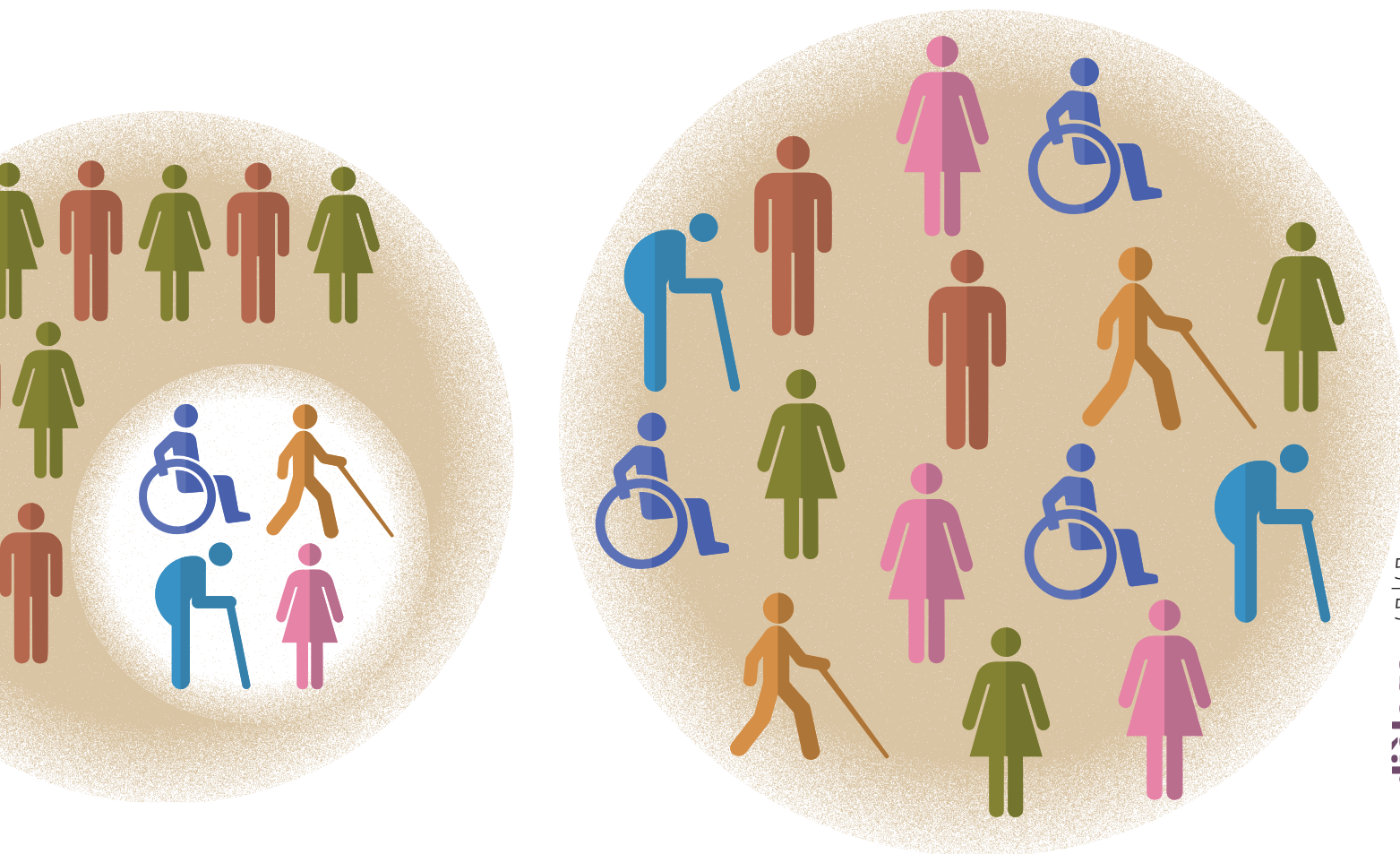

per Mª Eugenia Pérez

“Parlar d’educació és parlar d’inclusió, felicitat, passió, innovació, emoció, investigació, creativitat, cooperació, drets, justícia i vocació. No podem parlar de felicitat o d’innovació sense tenir en compte la inclusió perquè sense inclusió, no hi ha ni felicitat ni innovació”.

M. Eugenia Pérez. Aulas Inclusivas. Experiencias Prácticas¹

TOTS TENEN DRET A LA MILLOR EDUCACIÓ
 Tots hem de seguir fent una bona "Pedagogia de la Inclusió" per avançar en educació inclusiva, drets, escoles inclusives, metodologies inclusives, famílies inclusives, societat diversa...

La inclusió és un dret que es recull a la legislació del nostre país i a les legislacions internacionals. L'ONU (Organització de les Nacions Unides) va aprovar el 2006 la [Convenció dels Drets de les Persones amb Discapacitat](#) (CRPD) i Espanya la va ratificar el 2008. Als 74 punts de l'[article 24](#) sobre educació inclusiva, es recull clarament tot allò que es relaciona amb la inclusió.

Per construir una educació i una escola inclusiva cal transformar l'obsolet sistema educatiu que tenim avui dia, basat en "models i pràctiques" del segle XVIII. S'imposa un canvi de mirada i de pràctiques educatives que tinguin com a finalitat que tothom tingui dret a una bona educació, tenint en compte totes les seves capacitats i competències i que pugui tenir totes les oportunitats i possibilitats de ser ciutadans/es de primera al segle XXI.

En aquest model de construcció, alguns pilars bàsics són fonamentals i clau.

Però... Tota la societat té clar què és la inclusió i la integració i les seves grans diferències? Des de la meua experiència, puc dir que la resposta és que no. En la majoria de les ocasions, tots dos termes se solen utilitzar com a sinònims. Així doncs, és urgent i necessari aprendre i tenir molt clares quines són aquestes diferències, per saber exactament de què estem parlant quan ens referim a la inclusió i a l'educació inclusiva.

QUÈ ÉS LA DOCÈNCIA COMPARTIDA?

Parlar de [docència compartida](#) com un pilar bàsic de l'educació inclusiva, a l'hora de fer una atenció excel·lent a la diversitat, és parlar de treball en equip. El sol fet de treballar dues o més persones (professors, experts...) dins del mateix espai aula, no és docència compartida si no s'està treballant en equip.

Un equip de professors cohesionat és molt més potent i capaç de proposar canvis i desenvolupar innovacions més

INCLUSIÓ VS. INTEGRACIÓ

Educació INCLUSIVA	Educació INTEGRADORA
Centrada en les capacitats	Centrada en el diagnòstic
No disfressa les limitacions , perquè són reals	Tendeix a disfressar les limitacions , per augmentar la possibilitat d'inserció
Adreçada a l'Educació en general, a tot l'alumnat	Dirigida a l' alumnat amb NEAE, altes capacitats, ...
La inserció és total i incondicional	La inserció és parcial i condicionada
Basada en principis d' equitat, cooperació i solidaritat	Basada en principis d' igualtat i competició
Exigeix transformacions profundes	Exigeix transformacions superficials
Se centra a l'aula (suport en l'aula ordinària)	Se centra en l'alumne (se situa a l'alumne en programes específics)
Professorat de Pedagogia Inclusiva	Professorat de Pedagogia Terapèutica
Escoles i Aules Inclusives	Escoles i Aules Integradores

Font: <https://maiversal.blogspot.com/>

Infografia 1: Educació inclusiva vs. integradora

Quan l'equip té els mateixos objectius, , és més fàcil reorientar les pràctiques educatives i afavorir la qualitat de l'ensenyament

sistemàtiques i duradores. Quan l'equip té metes comunes i comparteix els mateixos objectius, és més fàcil reorientar les pràctiques educatives, canviar les actituds i els valors en el professorat i afavorir la qualitat de l'ensenyament.

A la docència compartida, el treball en equip del professorat, alumnat, especialistes i comunitat educativa és molt important perquè permet establir unes bases molt sòlides de cooperació que redunden favorablement en l'atenció a la diversitat.

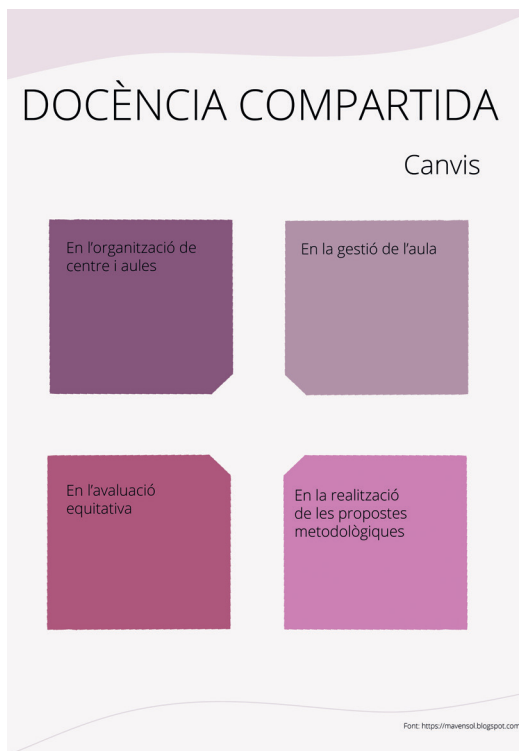
La posada en marxa de la docència compartida en un centre educatiu requereix una aposta decidida i ferma per una educació de qualitat. Les transformacions necessàries per dur-la a terme són profundes, ja que l'organització del centre l'ha de contemplar i el professorat no només assumir-la, sinó que hi ha de participar activament i implicar-s'hi.

A l'hora de fer la docència compartida comptem amb alguns facilitadors com són:

- Una bona gestió d'aula.
- Construir un bon clima d'aula i la gestió de la convivència.
- Treballar per projectes i en inclusió, dins de l'aula ordinària.
- L'escola oberta i la socialització rica.
- El professorat construeix el seu material amb tasques que siguin obertes i flexibles que permetin diversos ajustaments, a través de les seves pàgines web o blogs, per exemple.

Nous temps educatius i noves maneres d'aprendre i ensenyar. Nous compromisos educatius que assumeixen cooperativament tots els membres de la societat en general i de cada comunitat educativa en particular:

- Alumnes aprenent i ensenyant entre ells, professors, famílies, associacions, institucions i a la societat.
- Professors/es aprenent i ensenyant a professors, alumnes, famílies, associacions, institucions i a la societat.
- Famílies aprenent i ensenyant a famílies, alumnes, professors, associacions, institucions i a la societat.
- La societat, associacions, institucions aprenent i ensenyant a alumnat, professorat i famílies. Junts,

Infografia 2: Docència compartida, canvis a tenir en compte

aprenent i ensenyant, en una societat, en una ciutat, en un barri i en una escola que educa en la diversitat: coaprenent i coensenyant.

COM TREBALLAR AMB PARELLES PEDAGÒGIQUES?

El centre educatiu, a l'hora d'implementar les mesures d'atenció a la diversitat, té un ventall ampli de possibilitats, propostes, metodologies, recursos... i entre ells tria els que li van millor. Té a les seves mans triar aquells que són inclusivius, enfront dels que ho són menys o simplement, no ho són. Podeu triar, per exemple, entre la [docència compartida](#) o els [agrupaments flexibles](#).

Així, les parelles pedagògiques requereixen consens, coordinació, confiança i conèixer les capacitats de cadascun dels docents de l'equip.

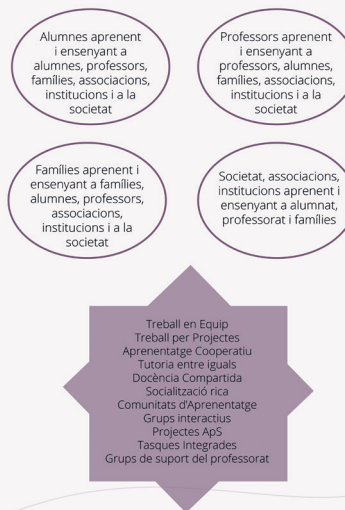
També requereix [formació pràctica](#), des de la realitat de cada centre i de cada aula. És molt important comptar amb experiències, evidències i maneres de treballar la docència compartida que realment fomentin la bona atenció a la diversitat i la inclusió. Per això és fonamental comptar amb l'acompanyament de centres i professorat que tinguin experiències pràctiques i estratègies metodològiques diverses per portar-les a la pràctica.

Múltiples són les maneres de fer docència compartida. En la meua experiència treballant a l'IES Ítaca com a professora de Pedagogia Inclusiva, he impartit [docència compartida de manera sistemàtica](#), dins de les aules ordinàries amb els diferents equips educatius, en múltiples matèries, al llarg de vuit anys. Algunes pinzellades les trobem a la feina efectuada al començament dels cursos 2017-18 i 2018-19, en els quals hem efectuat la docència compartida en diferents propostes.

Les parelles pedagògiques requereixen consens, coordinació, confiança i conèixer les capacitats de cadascun dels docents de l'equip

COENSENYAR I COAPRENDRE

Nous temps i noves formes d'aprendre i d'ensenyar. Nous compromisos que assumeixen cooperativament tots els membres de la societat i de cada comunitat educativa.

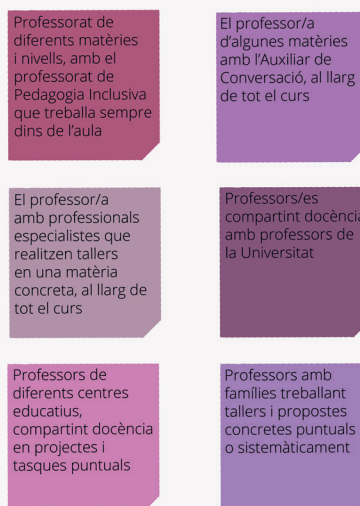

Font: <https://maensol.blogspot.com/2017/05/co-ensenyar-y-co-aprender-en-equipo.html>

Infografia 3: Coensenyar i coaprendre

DOCÈNCIA COMPARTIDA

Propostes

Font: <https://maensol.blogspot.com>

Infografia 4: Propostes de docència compartida

Algunes de les nostres experiències:

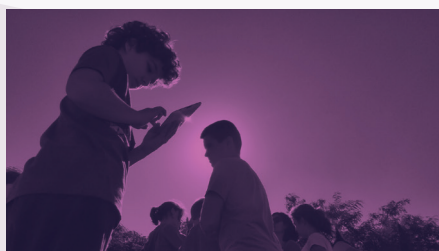
La professora de l'àmbit científicotecnològic i la professora de Pedagogia Inclusiva, treballant amb els grups classe de 1r A i B de l'ESO. [Elaboren la Unitat didàctica 6. Les fraccions.](#)

A les [tasques integrades](#) a l'àmbit de centre treballen a cada taller dos o tres professors de diferents matèries, amb grups d'alumnes barrejats des de 1r d'ESO a Batxillerat.

El professor de l'àmbit sociolingüístic, amb la professora de Pedagogia Inclusiva i la professora-alumna en pràctiques del MAES (Màster), al [Projecte sobre Mesopotàmia](#) i Egipte.

El professor de plàstica, la professora de Pedagogia Inclusiva i fotògrafs experts, treballant en el projecte "[Un món d'imatges](#)", a les màster class.

Les professores de l'àmbit sociolingüístic, la professora de Pedagogia Inclusiva i els monitors de taller, en el projecte sobre la [Prehistòria i els monuments megalítics](#), amb la metodologia AICLE.

Diversos professors de l'institut, treballant amb altres professors d'altres instituts, juntament amb altres professors de la universitat, al projecte "[Joves amb investigadors](#)".

La professora de l'[Àmbit Científicomatemàtic](#) treballant amb un grup classe de 1r d'ESO, la professora de Pedagogia Inclusiva i part de l'equip educatiu que treballava amb aquest grup classe

Alumnat i professorat de Secundària, treballant junts, per ensenyar a alumnat del primer cicle de Primària del col·legi. Projecte storytelling. [Contes en Anglès.](#)

Professorat, alumnat, famílies, barri, experts, associacions, treballant junts en els [Projectes d'Aprenentatge Servei](#) que tenen una motivació especial perquè en ells s'assoleixen metes comuns.

Com hem pogut anar veient al llarg de totes les experiències, el professorat, alumnat, famílies, experts, monitors... que fan docència compartida ho solen fer de forma coordinada, treballant en equip, tant l'alumnat com el professorat, a través de projectes que es programen des de la diversitat de l'aula, amb propostes i tasques obertes, flexibles i contextualitzades, que permeten el desenvolupament de les capacitats i competències de cada alumne/a, treballant els mateixos continguts, amb els mateixos materials, als mateixos espais i temps.

També s'afavoreix l'aprenentatge transversal i multidisciplinari, perquè es treballen, a més dels continguts curriculars, els valors, les emocions, els sentiments, l'amor a la natura, la implicació en l'àmbit social, la inclusió, la cooperació, l'acceptació i la valoració de la diversitat, el desenvolupament de les intel·ligències múltiples, la prevenció de l'assetjament, violència...

A continuació, comparteixo alguns enllaços de la nostra feina, experiències... perquè t'animis a començar i/o aprofundir en tot el que es relaciona amb la docència compartida, treball en equip, cooperació, diversitat, inclusió...

- [Blog Mavensol](#)
- Projecte "[La diversitat és el futur](#)"
- Blog [Treball per projectes](#)
- Llista de reproducció del Canal de YouTube de l'IES Ítaca "[Docència Compartida](#)".

Mª Eugenia Pérez és psicòloga i professora de pedagogia inclusiva a educació secundària. Autora del llibre "Aulas inclusivas. Experiencias prácticas" (Altaría, 2017). Té publicats nombrosos articles i posts. Coordina grups de treball, projectes i seminaris permanents, entre moltes altres activitats.

Notas

¹ Pérez, Mª Eugenia. (2017). "[Aulas Inclusivas. Experiencias Prácticas](#)". Editorial Altaria